

ŚWIADOMA ZGODA NA LECZENIE ORTODONTYCZNE

Imię i nazwisko Pacjenta:.....

PESEL / Data urodzenia:.....

Szanowna Pani / Szanowny Panie,

Dziękujemy za zaufanie i wybór naszej kliniki.

Leczenie ortodontyczne jest procesem wymagającym ścisłej współpracy pomiędzy lekarzem a Pacjentem. Celem niniejszego dokumentu jest przedstawienie najważniejszych informacji dotyczących przebiegu leczenia, jego ograniczeń, możliwych powikłań oraz obowiązków Pacjenta.

Prosimy o dokładne zapoznanie się z poniższymi informacjami. W razie jakichkolwiek pytań lekarz prowadzący udzieli wyczerpujących odpowiedzi przed rozpoczęciem leczenia.

1. Cel leczenia ortodontycznego

Leczenie ortodontyczne ma na celu poprawę ustawienia zębów, warunków zgryzowych, funkcji narządu żucia oraz estetyki uśmiechu. Należy pamiętać, że aparat ortodontyczny wpływa przede wszystkim na **położenie i ustawienie zębów**, natomiast nie zmienia ich naturalnego kształtu ani proporcji koron zębowych. Jeżeli uzyskanie optymalnego efektu estetycznego wymaga korekty kształtu, wielkości lub proporcji zębów, może być konieczne dodatkowe leczenie stomatologiczne.

Prawidłowe ustawienie zębów może również ułatwiać utrzymanie higieny jamy ustnej oraz sprzyjać zachowaniu zdrowia zębów i przyzębia.

Każdy plan leczenia opracowywany jest indywidualnie na podstawie badania klinicznego, dokumentacji fotograficznej, badań radiologicznych oraz – skanów wewnątrzustnych lub modeli diagnostycznych.

2. Współpraca Pacjenta – warunek powodzenia leczenia

Powodzenie leczenia ortodontycznego zależy nie tylko od wiedzy i doświadczenia lekarza, ale również od zaangażowania Pacjenta.

Pacjent zobowiązuje się do:

✓ przestrzegania zaleceń lekarza,

- ✓ regularnego zgłaszania się na wizyty kontrolne,
- ✓ noszenia aparatów ruchomych, wyciągów ortodontycznych lub innych elementów zgodnie z zaleceniami,
- ✓ utrzymywania bardzo dobrej higieny jamy ustnej,
- ✓ stosowania zaleceń dietetycznych,
- ✓ niezwłocznego zgłaszania uszkodzeń aparatu,
- ✓ informowania lekarza o zmianach stanu zdrowia oraz przyjmowanych lekach.

Brak współpracy może prowadzić do wydłużenia leczenia, pogorszenia efektów terapii lub uniemożliwić osiągnięcie zamierzonego rezultatu.

3. Higiena jamy ustnej

Podczas leczenia ortodontycznego szczególnie ważne jest utrzymywanie bardzo dobrej higieny jamy ustnej.

Aparaty ortodontyczne utrudniają oczyszczanie powierzchni zębów, dlatego Pacjent powinien:

- szczotkować zęby po każdym posiłku,
- stosować szczoteczki jednopęczkowe oraz nici dentystyczne lub irygator,
- używać preparatów z fluorem zgodnie z zaleceniami lekarza,
- regularnie wykonywać profesjonalną higienizację.

Zaleca się wykonywanie profesjonalnej higienizacji co **3–6 miesięcy** lub częściej, jeśli zaleci to lekarz lub higienistka.

Leczenie ortodontyczne nie zastępuje regularnych kontroli u lekarza stomatologa zajmującego się leczeniem zachowawczym. Pacjent powinien odbywać wizyty kontrolne przynajmniej raz na 6 miesięcy lub częściej – zgodnie z indywidualnymi wskazaniem.

4. Ograniczenia leczenia

Lekarz ortodonta planuje leczenie na podstawie aktualnego stanu uzębienia oraz dostępnych badań diagnostycznych.

Należy jednak pamiętać, że organizm każdego Pacjenta reaguje indywidualnie.

Na przebieg leczenia mogą wpływać między innymi:

- uwarunkowania genetyczne,
- wzrost i rozwój kości szczęk,
- wiek Pacjenta,
- budowa zębów i korzeni,
- choroby ogólne,
- stan przyzębia,

- jakość współpracy Pacjenta.

W niektórych przypadkach osiągnięcie idealnego efektu estetycznego lub funkcjonalnego może nie być możliwe mimo prawidłowo prowadzonego leczenia.

Może również zaistnieć konieczność zmiany pierwotnego planu leczenia, wykonania dodatkowych badań, ekstrakcji zębów lub przeprowadzenia leczenia chirurgicznego albo protetycznego.

5. Czas leczenia

Przewidywany czas leczenia jest wartością orientacyjną.

Na długość terapii wpływają między innymi:

- rodzaj i stopień zaawansowania wady zgryzu,
- indywidualna reakcja organizmu,
- regularność wizyt,
- współpraca Pacjenta,
- przestrzeganie zaleceń lekarza,
- prawidłowe noszenie aparatów ruchomych i wyciągów,
- utrzymanie właściwej higieny,
- awarie lub uszkodzenia aparatu.

Nieprzestrzeganie zaleceń może znacząco wydłużyć leczenie.

6. Koszty leczenia

Plan leczenia przedstawiany Pacjentowi obejmuje przewidywany zakres terapii.

W szczególnych przypadkach może zaistnieć konieczność rozszerzenia leczenia, wykonania dodatkowych procedur lub zastosowania dodatkowych elementów aparatu.

Może to wiązać się z dodatkowymi kosztami, o których Pacjent zostanie poinformowany przed ich wykonaniem.

Uszkodzenie aparatu z przyczyn niezależnych od lekarza (np. złamanie zamka, utrata elementów aparatu, uszkodzenie retainera) może wymagać wykonania dodatkowych wizyt oraz wiązać się z dodatkowymi kosztami zgodnie z obowiązującym cennikiem.

7. Trwałość efektów leczenia i retencja

Po zakończeniu aktywnego leczenia ortodontycznego rozpoczyna się **etap retencji**, którego celem jest utrzymanie osiągniętych efektów.

Należy pamiętać, że zęby mają naturalną tendencję do przemieszczania się przez całe życie. Zmiany te mogą wynikać między innymi z procesów starzenia, wzrostu kości,

zmian w przyżębieniu, działania mięśni, parafunkcji (np. zgrzytania zębami) oraz indywidualnych predyspozycji organizmu.

Z tego względu zakończenie leczenia ortodontycznego **nie oznacza zakończenia konieczności dbania o uzyskany efekt.**

W celu utrzymania prawidłowego ustawienia zębów lekarz zaleci zastosowanie odpowiednich aparatów retencyjnych, które mogą obejmować:

- aparat retencyjny ruchomy,
- przezroczyste nakładki retencyjne,
- lub połączenie powyższych metod.

Pacjent zobowiązuje się do stosowania retencji zgodnie z zaleceniami lekarza oraz zgłaszania się na wizyty kontrolne wyznaczone po zakończeniu leczenia.

Należy pamiętać, że:

- niestosowanie aparatów retencyjnych zgodnie z zaleceniami może prowadzić do nawrotu wady zgryzu,
- uszkodzenie lub utrata aparatu retencyjnego powinny zostać niezwłocznie zgłoszone do gabinetu,
- zwłoka w wykonaniu nowego retainera może spowodować przemieszczenie zębów i utratę uzyskanego efektu leczenia.

Lekarz nie może zagwarantować utrzymania efektów leczenia w przypadku niestosowania się do zaleceń dotyczących retencji lub rezygnacji z wizyt kontrolnych.

Nawet przy prawidłowym stosowaniu retencji mogą występować niewielkie, fizjologiczne zmiany ustawienia zębów wynikające z naturalnych procesów zachodzących w organizmie. Zwykle nie mają one wpływu na funkcję narządu żucia ani estetykę uśmiechu.

W niektórych przypadkach, po wielu latach od zakończenia leczenia, może być konieczne wykonanie nowego retainera lub przeprowadzenie niewielkiej korekty ortodontycznej.

8. Możliwe ryzyko i powikłania leczenia ortodontycznego

Leczenie ortodontyczne jest uznaną i bezpieczną metodą leczenia wad zgryzu. Jak każda procedura medyczna, wiąże się jednak z możliwością wystąpienia działań niepożądanych i powikłań. Większość z nich występuje rzadko lub ma charakter przejściowy, jednak Pacjent powinien być świadomy ich możliwości.

8.1. Ból i dyskomfort

Po założeniu aparatu ortodontycznego lub jego aktywacji mogą wystąpić:

- ból zębów podczas nagryzania,
- uczucie nacisku,
- nadwrażliwość,
- dyskomfort podczas jedzenia,
- otarcia błony śluzowej policzków, warg lub języka.

Objawy te zazwyczaj ustępują samoistnie w ciągu kilku dni.

8.2. Odwapnienia, próchnica i choroby dziąseł

Aparat ortodontyczny utrudnia utrzymanie prawidłowej higieny jamy ustnej.

Nieprawidłowe szczotkowanie zębów może prowadzić do:

- odwapnień szkliwa (białych plam),
- próchnicy,
- zapalenia dziąseł,
- krwawienia dziąseł,
- przerostu dziąseł,
- recesji dziąseł,
- utraty tkanek podporowych zębów (przyzębia).

Ryzyko tych powikłań można znacząco ograniczyć poprzez prawidłową higienę jamy ustnej, regularne profesjonalne zabiegi higienizacyjne oraz wizyty kontrolne u lekarza dentysty.

8.3. Demineralizacja szkliwa

Wokół zamków ortodontycznych mogą powstawać trwałe białe plamy będące objawem utraty minerałów ze szkliwa.

Zmiany te są konsekwencją niewystarczającej higieny i nie wynikają z samego leczenia ortodontycznego.

8.4. Choroby przyzębia

Pacjenci z istniejącymi chorobami przyzębia lub niewystarczającą higieną jamy ustnej są bardziej narażeni na pogorszenie stanu tkanek otaczających zęby podczas leczenia ortodontycznego.

W niektórych przypadkach może być konieczne wcześniejsze lub równoległe leczenie periodontologiczne.

8.5. Skrócenie korzeni zębów (resorpcja)

Podczas leczenia ortodontycznego może dojść do skrócenia korzeni niektórych zębów.

Ryzyko to zależy od wielu czynników, między innymi:

- indywidualnych predyspozycji,
- budowy korzeni,
- przebytych urazów,
- wcześniejszego leczenia,
- czynników genetycznych.

W większości przypadków zmiany są niewielkie i nie mają wpływu na dalsze funkcjonowanie zębów.

8.6. Utrata żywotności zęba

Zęby wcześniej leczone, po urazach lub z głębokimi wypełnieniami mogą utracić żywotność podczas leczenia lub niezależnie od niego.

W takim przypadku może być konieczne leczenie kanałowe.

8.7. Problemy ze stawami skroniowo-żuchwowymi

U niektórych Pacjentów mogą występować lub nasilać się:

- bóle stawów skroniowo-żuchwowych,
- trzaski,
- przeskakiwanie stawów,
- ograniczenie otwierania ust,
- bóle mięśni żucia,
- bóle głowy,
- bóle karku.

Dolegliwości te mają zwykle charakter wieloczynnikowy i nie zawsze pozostają w związku z leczeniem ortodontycznym.

Pacjent powinien poinformować lekarza o występowaniu takich objawów przed rozpoczęciem leczenia oraz zgłaszać ich pojawienie się podczas terapii.

8.8. Konieczność leczenia chirurgicznego

W niektórych przypadkach osiągnięcie optymalnego efektu leczenia może wymagać:

- usunięcia zębów,
- odstonięcia zębów zatrzymanych,
- zabiegów chirurgicznych,
- leczenia ortognatycznego.

Lekarz poinformuje Pacjenta o konieczności wykonania takich procedur przed ich rozpoczęciem.

8.9. Konieczność dodatkowego leczenia stomatologicznego

Po zakończeniu leczenia ortodontycznego może być konieczne wykonanie dodatkowych procedur, takich jak:

- odbudowy estetyczne,
- licówki,
- korony,
- mosty,
- implanty,
- leczenie periodontologiczne,
- korekta kształtu zębów,
- szlifowanie międzyczębowe (IPR),
- leczenie protetyczne.

Zakres i koszt tych procedur ustalane są indywidualnie według obowiązującego cennika.

8.10. Uszkodzenie aparatu ortodontycznego

Elementy aparatu mogą ulec uszkodzeniu lub odklejeniu wskutek:

- spożywania twardych pokarmów,
- urazów,
- niewłaściwego użytkowania,
- gryzienia przedmiotów.

Uszkodzenie aparatu może wydłużyć leczenie oraz wymagać dodatkowych wizyt i poniesienia kosztów naprawy zgodnie z obowiązującym cennikiem.

8.11. Reakcje alergiczne

U osób szczególnie wrażliwych mogą wystąpić reakcje alergiczne na materiały wykorzystywane podczas leczenia ortodontycznego, w tym na metale, lateks lub tworzywa sztuczne.

Pacjent powinien poinformować lekarza o wszystkich znanych alergiach przed rozpoczęciem leczenia.

8.12. Ryzyko związane z aparatami ruchomymi i nakładkami ortodontycznymi

Nieprzestrzeganie zaleceń dotyczących czasu noszenia aparatów ruchomych lub nakładek może prowadzić do:

- wydłużenia leczenia,
- pogorszenia efektów terapii,
- konieczności zmiany planu leczenia,
- konieczności wykonania nowych nakładek lub aparatów.

Zgubienie lub uszkodzenie aparatu ruchomego bądź nakładek może wiązać się z dodatkowymi kosztami.

8.13. Nieprzewidywalna reakcja organizmu

Każdy organizm reaguje indywidualnie na leczenie ortodontyczne.

Pomimo prawidłowo prowadzonej terapii oraz współpracy Pacjenta mogą wystąpić trudne do przewidzenia reakcje biologiczne, wpływające na czas leczenia lub końcowy efekt terapii.

Z tego względu lekarz nie może zagwarantować osiągnięcia identycznych rezultatów u wszystkich Pacjentów ani określić z całkowitą pewnością czasu trwania leczenia.

OŚWIADCZENIE PACJENTA

Oświadczam, że przed rozpoczęciem leczenia ortodontycznego zostałem/am poinformowany/a przez lekarza o **celu, przebiegu, przewidywanym czasie leczenia, możliwych ograniczeniach, ryzyku oraz możliwych powikłaniach związanych z leczeniem ortodontycznym**, a także o konieczności stosowania się do zaleceń lekarza i utrzymywania prawidłowej higieny jamy ustnej.

Miałem/am możliwość zadawania pytań oraz uzyskania wyczerpujących informacji dotyczących planowanego leczenia. Otrzymane informacje są dla mnie zrozumiałe i miałem/am możliwość ich wyjaśnienia przed podjęciem decyzji o rozpoczęciu leczenia.

Jestem świadomy/a przedstawionych mi zagrożeń, ograniczeń i możliwych powikłań związanych z leczeniem ortodontycznym. Pomimo świadomości tych zagrożeń wyrażam dobrowolną zgodę na rozpoczęcie i kontynuowanie leczenia ortodontycznego oraz zobowiązuję się do przestrzegania zaleceń lekarza prowadzącego.

Oświadczam, że decyzję o podjęciu leczenia podejmuję świadomie i dobrowolnie.

.....

Data i podpis Pacjenta / prawnego opiekuna

.....

Podpis lekarza